

ОСОБЛИВОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДОЧИНСТВА У СПРАВАХ ПРО ПРИТЯГНЕННЯ ДО АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

ADMINISTRATIVE JUDICIAL PROCEDURE IN CASES CONCERNING ADMINISTRATIVE RESPONSIBILITY

Мельник О.Д., к.ю.н.,
асистент кафедри конституційного, адміністративного, екологічного та трудового права
Полтавський юридичний інститут
Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

Степаненко А.О., студентка III курсу
Полтавський юридичний інститут
Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

Стаття присвячена висвітленню однієї з актуальних проблем здійснення адміністративного судочинства щодо оскарження рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів владних повноважень у справах про притягнення до адміністративної відповідальності. Чисельність позовів стосовно оскарження рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів владних повноважень у сфері публічно-правових відносин, що розглядаються і вирішуються адміністративними судами, невпинно зростає. Водночас, саме справи про оскарження рішень щодо притягнення особи до адміністративної відповідальності становлять переважну більшість у цій категорії справ.

Слід відзначити, що справи про оскарження рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів владних повноважень щодо притягнення до адміністративної відповідальності належать виключно до юрисдикції місцевих загальних судів як адміністративних, які також розглядають і справи про адміністративні правопорушення, керуючись вимогами Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП). Досліджуючи проблематику вказаної категорії справ, варто наголосити на тому, що процедура розгляду позовів про оскарження рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів владних повноважень щодо притягнення до адміністративної відповідальності, ґрунтується виключно на вимогах Кодексу адміністративного судочинства (далі – КАС України). Досліджується діяльність адміністративного суду, яка зосереджена на з'ясуванні дотримання передбачених ст. 2 КАС України критеріїв правомірності рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів владних повноважень, а саме: чи здійснені вони у межах повноважень та у спосіб, що визначені законом, обґрунтовано, тобто з урахуванням усіх обставин справи про адміністративне правопорушення, що мають значення для прийняття рішення (вчинення дії), безсторонньо (неупереджено), добросовісно, розсудливо та своєчасно, тобто протягом розумного строку.

Важливим є також скасування рішення суб'єкта владних повноважень, яке вимагає визначення подальшого руху справи про адміністративну відповідальність. Цікавим для дослідження є підстави і межі реалізації повноваження адміністративного суду, а саме: змінити захід адміністративного стягнення. Так, адміністративний суд не може виходити за межі оцінки законності діяльності суб'єкта владних повноважень і переймати на себе його функції. Необхідно підкреслити, що специфіка предмету оскарження у цих справах вимагає уваги і до питань доказування, критеріїв законності оскаржуваних рішень, дій чи бездіяльності, меж застосування положень КУпАП тощо.

Ключові слова: адміністративне судочинство, адміністративна відповідальність, адміністративне стягнення, постанова про адміністративне правопорушення, повноваження адміністративного суду, місцеві загальні суди.

The article is devoted to highlighting one of the urgent problems of the implementation of administrative proceedings in relation to the appeal of decisions, actions or inaction of subjects of authority in cases of bringing to administrative responsibility. The number of cases regarding the decisions, actions or inaction of subjects of authority in the field of public-legal relations, which are considered and decided by administrative courts, is constantly growing. At the same time, the majority of cases in this category of cases are cases concerning the appeal of decisions on bringing a person to administrative responsibility. It should be noted that cases of appeals against decisions, actions or inactions of subjects of authority with regard to bringing to administrative responsibility belong exclusively to the jurisdiction of local general courts as administrative, which also consider cases of administrative offenses, guided by the requirements of the Code of Administrative Offenses of Ukraine. Examining the problems of the specified category of cases, it is worth emphasizing that the procedure for reviewing claims for appeals against decisions, actions or inactions of subjects of authority with regard to bringing to administrative responsibility is based exclusively on the requirements of the Code of Administrative Procedure of Ukraine. The activity of the administrative court is being investigated, which is focused on clarifying compliance with the Code's criteria for the legality of decisions, actions or inactions of the subject of power, provided for in Art. 2 of the Code, namely: whether they were carried out within the limits of authority and in a manner determined by law, justified, i.e. taking into account all the circumstances of the case of an administrative offense that are important for making a decision (committing an action), impartially (impartially), in good faith, prudently and in a timely manner, that is, within a reasonable period of time. It is also important to cancel the decision of the subject of authority, which requires determining the further course of the case on administrative responsibility. Interesting for research are the grounds and limits of the implementation of the authority of the administrative court, namely: to change the measure of administrative penalty. Thus, the administrative court cannot go beyond the assessment of the legality of the activity of the subject of power and take over its functions. It is necessary to emphasize that the specificity of the subject of appeal in these cases requires attention to the issues of proof, criteria of legality of contested decisions, actions or inaction, limits of application of provisions of the Code of Administrative Offenses, etc.

Key words: administrative proceedings, administrative responsibility, administrative punishment, ruling on a case of an administrative offense, the powers of the administrative court, local general courts.

Згідно зі ст. 55 Конституції України: «Кожному гарантується право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб». Оскарження рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів владних повноважень у сфері публічно-правових відносин дає можливість фізичній особі захистити свої порушені права, свободи чи інтереси. Справи щодо оскарження рішень про притягнення особи до адміністративної відповідальності займають значну більшість у цій категорії, навіть після того, як

Верховний Суд дійшов до висновку, що за подання позовної заяви про скасування постанови про адміністративне правопорушення належить сплачувати судовий збір [3]. Актуальність обраної проблематики обумовлюється тим, що вирішення та аналіз цієї категорії справ у порядку адміністративного судочинства поєднані з потребою скоординованого застосування як норм КУпАП, так і норм КАС України, що різняться між собою як з точки зору засад процесуальної діяльності, так і дії відповідних процесуальних інститутів.

Притягнення осіб до адміністративної відповідальності відбувається шляхом винесення постанов. Ці постанови щодо одних правопорушень (наприклад, водіння у нетверезому стані та ін.), виносить суд, а щодо інших – уповноважені органи (наприклад, постанови про притягнення до адміністративної відповідальності за використання земельних ділянок не за цільовим призначенням виносять посадові особи Держгеокадастру) [5]. Процес притягнення особи за вчинення адміністративного правопорушення до адміністративної відповідальності здійснюється уповноваженими КУпАП органами і особами або судами (ст. 213 КУпАП) [2]. При цьому формується два шляхи перевірки законності прийнятого рішення про притягнення до адміністративної відповідальності: 1) якщо справа розглядалася місцевим загальним судом за правилами КУпАП – оскарження рішення суду здійснюється в апеляційному порядку в цій самій системі судів; 2) якщо справа вирішувалася суб'єктом владних повноважень – оскарження можливе в адміністративний суд першої інстанції. У першому випадку апеляційний суд переглядає судові рішення на предмет його законності і обґрунтованості, має змогу переглянути і оцінити усі обставини справи, які були встановлені судом першої інстанції. В другому випадку, адміністративний суд перевіряє законність рішення суб'єкта владних повноважень і вивчає його на предмет відповідності критеріям, закріпленим у статті 2 КАС України. Відповідно до ст. 288 КУпАП [2] постанову по справі про адміністративне правопорушення може бути оскаржено – у вищестоящий орган (вищестоящий посадовій особі) або в районний, районний у місті, міський чи міськрайонний суд, у порядку, визначеному КАС України, з особливостями, встановленими КУпАП [12].

Отже, постанови про адміністративне правопорушення, які виносять уповноважені КУпАП органи, можуть бути оскаржені до адміністративного суду (розгляд яких здійснюється згідно з нормами КАС України (ст. 286 КАСУ)) [1]. Дослідженню цієї тематики приділили увагу такі науковці, як: Авер'янов В. Б., Битяк Ю. П., Бойко І. В., Тодошак О. В., Чернишова В. Ю., Студенікін С. С., Додін Є. В., Коваль Л. В., Колпаков Д. В., Лученко В. К., Смолова Л. В., Шулежко В. П. та ін.

Справи про оскарження рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів владних повноважень щодо притягнення до адміністративної відповідальності належать до юрисдикції місцевих загальних судів, які також розглядають і справи про адміністративну відповідальність, керуючись вимогами КУпАП. Тодошак О. В. стверджує, що сам спір вимагає від адміністративного суду перевірки дотримання вимог КУпАП суб'єктом владних повноважень, аналізу характеру адміністративного правопорушення при з'ясуванні можливості змінити захід адміністративного стягнення. Відтак, можна зробити висновок, що КУпАП є джерелом права, яке застосовується судом у розумінні ст. 7 КАС України [6, с. 87–88].

Згідно з п. 1 ч. 1 ст. 20 КАСУ [1] та ч. 1 ст. 288 КУпАП [2] місцевим загальним судам як адміністративним судам підсудні: адміністративні справи з приводу рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів владних повноважень у справах про притягнення до адміністративної відповідальності. Як зазначає Чернишова В. Ю., з огляду на завдання адміністративного судочинства, суд формулює предмет і межі доказування, оцінює рішення, дію чи бездіяльність суб'єкта владних повноважень, зважаючи на критерії, передбачені КАС України, керується засадами адміністративного судочинства при утвердженні обсягу прав і обов'язків учасників провадження [7, с. 27–28], із чим варто погодитися.

Статтею 286 КАС України [1] передбачено особливості застосування окремих процесуальних норм у справах, пов'язаних з притягненням до адміністративної відповідальності, які стосуються строку звернення, тривалості

провадження у судах першої та апеляційної інстанції, а також повноважень адміністративних судів за наслідками розгляду таких справ. Водночас, специфіка предмету оскарження у цих справах вимагає уваги і до питань доказування, критеріїв законності оскаржуваних рішень, дій чи бездіяльності тощо. У межах цього питання Лученко Д. В. зазначає, що розгляд справ, які пов'язані з притягненням особи до адміністративної відповідальності, не повинні змінюватися на адміністративний деліктний процес. Діяльність адміністративного суду повинна зосереджуватися на з'ясуванні дотримання передбачених КАС критеріїв правомірності рішень, дій чи бездіяльності суб'єкта владних повноважень, передбачених ст. 2 КАС України [1], а саме: чи виконані вони у межах повноважень та у спосіб, що визначені законом, тобто з урахуванням усіх обставин справи про адміністративне правопорушення, що мають значення для прийняття рішень, неупереджено, добросовісно, розсудливо та своєчасно [8, с. 51–52]. Підтримуючи думку науковця, зазначимо, що згідно з вищезазначеною нормою, адміністративні суди перевіряють чи прийняті вони оскаржувані рішення: у межах повноважень та у спосіб, визначені у Конституції та законах України; обґрунтовано, безсторонньо, розсудливо, пропорційно... [ст. 2, КАСУ], тобто саме на цьому має бути зосереджена увага суду при розгляді подібних позовів. Межі повноважень визначено у ст. 280 КУпАП [2], яка встановлює, що орган (посадова особа) при розгляді справи про адміністративне правопорушення має з'ясувати наступне: чи було вчинено адміністративне правопорушення, чи винна особа в його вчиненні, чи підлягає вона адміністративній відповідальності, чи є обставини, які пом'якшують або обтяжують відповідальність, з'ясувати інші обставини, що мають значення для правильного вирішення справи та чи заподіяно майнову шкоду правопорушенням. Шулежко В. П. відзначає, що кожен із зазначених критеріїв підлягає перевірці в повному обсязі та у разі встановлення критичної маси порушень, що суттєво впливають на права і свободи особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, суд скасовує рішення суб'єкта владних повноважень [9, с. 191–192].

Скасування рішення суб'єкта владних повноважень вимагає визначення подальшої долі справи про адміністративну відповідальність. Якщо обсяг доказової бази, дослідженої в ході розгляду справи по суті, дозволяє зробити висновок про неможливість провадження у справі про адміністративну відповідальність, визначених ст. 247 КУпАП [2] (відсутність події і складу адміністративного правопорушення, вчинення дії особою в стані крайньої необхідності або необхідної оборони, закінчення на момент розгляду справи про адміністративне правопорушення строків притягнення до адміністративної відповідальності, скасування акту, яким встановлено адміністративну відповідальність тощо), адміністративний суд приймає рішення про скасування постанови у справі про адміністративне правопорушення і закриття провадження. Так, згідно з правовим висновком Верховного Суду № 633 від 01.02.2022 р., за наслідками розгляду справи з приводу рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів владних повноважень у справах про притягнення до адміністративної відповідальності місцевий загальний суд як адміністративний має право: 1) залишити рішення суб'єкта владних повноважень без змін, а позовну заяву без задоволення; 2) скасувати рішення суб'єкта владних повноважень і надіслати справу на новий розгляд до компетентного органу (посадової особи); 3) скасувати рішення суб'єкта владних повноважень і закрити справу про адміністративне правопорушення; 4) змінити захід стягнення в межах, передбачених нормативним актом про відповідальність за адміністративне правопорушення, з тим, однак, щоб стягнення не було посилено [10]. Аналогічні повноваження адміністративного суду у цій катего-

рії справ передбачені ст. 286 КАС України [1]. Необхідно звернути увагу на те, що нормами КАС України не передбачено можливості оскарження в касаційному порядку судових рішень суду апеляційної інстанції за наслідками апеляційного перегляду справ з приводу рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів владних повноважень щодо притягнення до адміністративної відповідальності. Верховний Суд у постанові від 18.04.2022 р. по справі № 990/9266/21 зазначає, що вичерпний перелік судових рішень, які можуть бути оскаржені до касаційного суду, жодним чином не є обмеженням доступу особи до правосуддя чи перепороною в отриманні судового захисту, оскільки встановлення законодавцем «розумних обмежень» на звернення до касаційного суду не суперечить практиці Європейського суду з прав людини та викликане виключно особливим статусом Верховного Суду, розгляд скарг яким покликаний забезпечувати формування єдиної правозастосовчої практики, а не можливість перегляду будь-яких судових рішень. Навіть якщо право на касацію законодавцем збережено, суд касаційної інстанції може відмовити у відкритті касаційного провадження, якщо визнає касаційну скаргу необґрунтованою. З практики відомо, що в ухвалах про відмову у відкритті касаційного провадження свого часу не наводилися жодні конкретні підстави відмови, а містилися лише загальні формулювання обсягом у кілька речень [11].

Водночас, саме факт формування спору, що впливає зі справи про притягнення до адміністративної відповідальності, є підтвердженням того, що не всі факти цієї справи були з'ясовані та обґрунтовані належним чином. Чернишова В. Ю. зауважує, що в адміністративному судочинстві справи в більшості випадків розглядаються в письмовому провадженні, а суб'єкти владних повноважень часто надають ті самі аргументи й підтверджують їх тими самими доказами, які стали причиною спорів; сторони дозволяють собі не з'являтися в судові засідання, що унеможливає їх допит і з'ясування спірних обставин. Тож нерідко виникає ситуація, коли адміністративний суд не може встановити правомірність рішення про притягнення особи до адміністративної відповідальності [7, с. 29]. Зауважимо, що згідно з нормами КАСУ, у межах принципу офіційності, адміністративний суд має право витребувати докази; визнавати обов'язковою явку сторони в судові засідання та в необхідних випадках застосовувати привід осіб у судові засідання.

Верховний Суд у своїх рішеннях неодноразово наголошував, що обов'язок доказування правомірності прийнятого рішення – покладатися на суб'єкта владних повноважень, а всі невизначені, нез'ясовані, тобто спірні запитання трактуються на користь позивача, тобто приватної особи. Проте, зазначений підхід до оцінки правомірності притягнення до адміністративної відповідальності не має порушувати завдань адміністративного судочинства, принципу офіційного з'ясування всіх обставин справи, зміст якого, відповідно до Правової позиції ВС № 923 від 06.02.2019 р. полягає у необхідності досліджувати в повному обсязі обставини і докази, які мають важливе значення для правильного вирішення спору. Відтак, адміністративний суд, встановивши порушення, але не маючи змоги встановити всі обставини справи, повинен скасувати рішення про притягнення до адміністративної відповідальності і надіслати справу на новий розгляд до компетентного органу або посадової особи. Слід звернути увагу на те, що норми КАС України і КУпАП недостатньо мірою корелюються. Зокрема, у КУпАП не врегульовано питання процедури поновлення або нового розгляду справи за наслідками скасування рішення адміністративним судом, що можна вважати недоліком. Варто зауважити, що кожен має право будь-якими не забороненими законом засобами захищати свої права і свободи від порушень і протиправних посягань. Відповідно до ст. 288 КУпАП [2] постанову по

справі про адміністративне правопорушення може бути оскаржено – у вищестоящий орган (вищестоящий посадовій особі) або в районний, районний у місті, міський чи міськрайонний суд, у порядку, визначеному Кодексом адміністративного судочинства України, з особливостями, встановленими цим Кодексом [12].

Цікавим і водночас складним, на думку Шулежко В. П., є питання про підстави і межі реалізації адміністративним судом повноваження – змінювати захід адміністративного стягнення. По-перше, слід звернути увагу на некоректність формулювання. Термін «захід» вжито в КАС України у розумінні «певної сукупності дій або засобів для досягнення, здійснення чого-небудь», проте, КУпАП оперує поняттям «види адміністративних стягнень», а не заходи. У цьому зв'язку, виникає запитання: чи може адміністративний суд змінювати вид адміністративного стягнення в межах альтернативи, передбаченою нормою КУпАП, за якою особа притягується до адміністративної відповідальності, чи мова йде виключно про зменшення розміру обраного суб'єктом владних повноважень стягнення (наприклад, зменшення розміру штрафу). По-друге, стягнення в межах санкції відповідної норми КУпАП встановлюється як результат сукупної оцінки всіх обставин справи про адміністративне правопорушення: ступеня вини, наявності обтяжуючих чи пом'якшуючих обставин, особи порушника, у тому числі його майнового стану, характеру вчиненого правопорушення тощо. Наприклад, у справі «Лучанінова проти України» № 16347 від 9 червня 2011 року Верховний Суд вказав, що перегляд справи Головою Верховного Суду не може розглядатися як належне забезпечення права на оскарження, оскільки в такому перегляді особа ні формально, ні фактично участі не бере. Інакше кажучи, це право повинно мати безпосередній характер, його реалізація не повинна бути обмежена дискреційними повноваженнями органу чи посадової особи щодо вирішення питання про доцільність перегляду певного судового рішення (як це має місце при перегляді у порядку нагляду). Це стосується і справ, в яких рішення про застосування адміністративної санкції приймається уповноваженим адміністративним органом [9, с. 193].

Відтак, зміна виду і міри стягнення адміністративним судом може мати місце лише у випадку, коли в ході розгляду спору по суті буде встановлено помилкове застосування суб'єктом владних повноважень норм, на яких він ґрунтувався. Якщо ж завищення міри відповідальності стало наслідком нез'ясування або неповного з'ясування суб'єктивних чи об'єктивних чинників встановлення відповідальності – це є підставою для скасування рішення і надіслання справи на новий розгляд до компетентного органу (посадової особи). По-третє, досліджуючи можливість зменшення стягнення, виникає питання про можливість повного звільнення від адміністративної відповідальності позивача. КУпАП містить три підстави для прийняття такого рішення:

- а) передача матеріалів адміністративного провадження на розгляд громадської організації чи трудового колективу;
- б) малозначність діяння;
- в) закінчення строків притягнення до адміністративної відповідальності.

Остання підстава цілком вкладається в повноваження адміністративних судів і тягне за собою скасування рішення суб'єкта владних повноважень і закриття справи про адміністративне правопорушення. Проте малозначність правопорушення, так само як і оцінка наявності чи відсутності підстав для передачі матеріалів на розгляд громадської організації чи трудового колективу, – вимагає заглиблення в дослідження сутності самого правопорушення, що не зовсім відповідає завданню адміністративного судочинства.

чинства визначеного у ст. 2 КАС України. Щодо цього Верховний Суд у справі № 646 від 14.02.2022 р. сформував відповідну правову позицію, згідно з якою вирішення питання про звільнення порушника від адміністративної відповідальності та закриття провадження у справі про адміністративне правопорушення належить до компетенції органу, що приймав рішення про притягнення особи до адміністративної відповідальності, або органу, який розглядає скаргу на постанову у справі про адміністративне правопорушення, відповідно до положень КУпАП [14].

При вирішенні питання про зменшення тяжкості стягнення недостатньо лише оцінити правильність дій суб'єкта владних повноважень, суддя має самостійно встановити всі перераховані обставини. Але, на переконання Чернишової В. Ю., адміністративний суд не може виходити за межі оцінки законності діяльності суб'єкта владних повноважень і переймати на себе його функції [7, с. 30-31]. Критерії оцінки рішень суб'єктів владних повноважень, які дають можливість фізичній та юридичній особі сформулювати уявлення про правову природу рішень, а також судам перевіряти та оцінювати їх при ухваленні рішень, викладені в статті 2 КАС [1]. Відповідно до правової позиції ВС № 640 від 12.05.2021 р. обов'язковою умовою надання правового захисту судом є наявність відповідного порушення суб'єктом владних повноважень прав, свобод або інтересів особи на момент її звернення до суду [15]. Порушення має бути реальним, стосуватися (зачіпати) зазвичай індивідуально виражених прав чи інтересів особи, яка стверджує про їх порушення.

Для оцінювання рішень суб'єктів владних повноважень суди повинні перевіряти чи прийняті вони:

1) на підставі, у межах повноважень та у спосіб, що визначені Конституцією та законами України. Цей критерій ґрунтується на статті 19 Конституції України, яка передбачає обов'язок органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб діяти лише на підставі, у межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законодавством України. Виходячи з цього, суб'єкти владних повноважень мають бути утворені згідно чинного законодавства, діяти та приймати рішення у межах своїх повноважень;

2) з використанням повноваження з метою, з якою це повноваження надано. Рішення суб'єкта владних повноважень повинні бути спрямовані на досягнення належної мети. Якщо рішення прийнято в межах повноважень, однак для досягнення результатів, які не відповідають нормативно закріпленим функціям суб'єкта владних повноважень, таке рішення повинно бути визнано протиправним;

3) обґрунтовано, тобто з урахуванням усіх обставин, що мають значення для прийняття рішення (вчинення дії). Суб'єкт владних повноважень при прийнятті рішення враховує ті обставини, на які вказує закон, а також обставини, що мають значення у конкретній ситуації, уникаючи прийняття невмотивованих рішень;

4) безсторонньо (неупереджено). Приймаючи рішення, суб'єкт владних повноважень повинен робити це неупереджено, незацікавлено, та діяти виходячи із завдань, визначених законом;

5) добросовісно. При реалізації владних повноважень суб'єкт повинен діяти для досягнення поставлених цілей й справедливих результатів, без корисливих прагнень досягти вигод чи переваг у результаті прийняття рішення;

6) розсудливо; дія суб'єкта владних повноважень розсудлива тоді, коли вона відповідає здоровому глузду

та обов'язкам, покладеним на нього законом, а також загальноприйнятим моральним стандартам;

7) з дотриманням принципу рівності перед законом, запобігаючи всім формам дискримінації. Згідно цього критерію, суб'єкт владних повноважень при прийнятті рішень повинен забезпечити рівне ставлення до осіб, за однакових обставин;

8) пропорційно, зокрема з дотриманням необхідного балансу між будь-якими несприятливими наслідками для прав, свобод та інтересів особи і цілями, на досягнення яких спрямоване це рішення (дія). Дотримання критерію пропорційності особливо важливе при прийнятті рішень, які матимуть вплив на права, свободи та інтереси особи, маючи на меті досягнення балансу між публічним інтересом та індивідуальним інтересом особи, а також між цілями та засобами їх досягнення;

9) своєчасно, тобто протягом розумного строку, – це вимагає від суб'єкта владних повноважень при прийнятті рішення дотримуватися визначених у нормативно-правових актах часових рамок, а також приймати рішення в межах строків без невиправданого зволікання [9, с. 194–195].

Підсумовуючи вищевикладене, доцільно зазначити, що на сьогодні проблематика впровадження та розгляду категорій справ у порядку адміністративного судочинства поєднані з потребою скоординованого застосування як норм КУпАП, так і норм КАС України, що різняться між собою як з точки зору засад процесуальної діяльності, так і дії відповідних процесуальних інститутів. Справи про оскарження рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів владних повноважень щодо притягнення до адміністративної відповідальності належать до юрисдикції місцевих загальних судів, які також розглядають і справи про адміністративну відповідальність, згідно КУпАП. Цікавим є питання про підстави і межі реалізації адміністративним судом повноваження, а саме змінювати захід адміністративного стягнення. Дійшли висновку, що зміна виду і міри стягнення адміністративним судом може мати місце лише у випадку, коли в ході розгляду спору по суті буде встановлено помилкове застосування суб'єктом владних повноважень норм, на яких він ґрунтувався. При вирішенні питання про зменшення тяжкості стягнення недостатньо лише оцінити правильність дій суб'єкта владних повноважень, суддя має самостійно встановити всі перераховані обставини. Водночас слід звернути увагу на те, що для оцінювання рішень суб'єктів владних повноважень суди повинні перевіряти на наявність усіх перерахованих нами критеріїв. Сутність вищевикладеного зводиться до того, що згідно з вимогами КАС України, у справах щодо оскарження рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів владних повноважень адміністративні суди перевіряють, чи прийняті вони: на підставі, у межах повноважень та у спосіб, що визначені Конституцією та законами України; використанням повноваження з метою, з якою це повноваження надано; обґрунтовано, тобто з урахуванням усіх обставин, що мають значення для прийняття рішення; безсторонньо (неупереджено); добросовісно; розсудливо; із дотриманням принципу рівності перед законом, запобігаючи всім формам дискримінації; пропорційно, зокрема з дотриманням необхідного балансу між будь-якими несприятливими наслідками для прав, свобод та інтересів особи і цілями; з урахуванням права особи на участь у процесі прийняття рішення та своєчасно, тобто протягом розумного строку.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кодекс адміністративного судочинства: Закон України від 06.07.2005 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text>
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 07.12.1984 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>
3. Постанова Верховного Суду в складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду від 1 лютого 2022 року у справі № 760/1800/22. URL: <https://youcontrol.com.ua/ru/catalog/court-document/103282861/>

4. Постанова Верховного Суду в складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду від 1 лютого 2022 року у справі № 760/1800/22. URL: <https://youcontrol.com.ua/ru/catalog/court-document/103282861/>
5. Шабаровський Б. В. Верховний Суд: оскарження постанов про адміністративні правопорушення більше не безплатне. *Публікація*. 2020.
6. Тодошак О. В. Особливості Адміністративного судочинства у справах щодо притягнення до адміністративної відповідальності. *Видавничий дім «Гельветика»*: 2022. С. 87–91.
7. Чернишова В. Ю. Проблема реалізації інституту адміністративної відповідальності суб'єктів владних повноважень. *Правознавство*. 2018. № 1. С. 27–34.
8. Лученко Д. В. Європейські стандарти у сфері оскарження рішень, дій або бездіяльності суб'єктів владних повноважень. *Видавничий дім «Гельветика»*. 2018. № 5. С. 51–56.
9. Шулежко В. П. Поняття адміністративних справ, пов'язаних із визнанням дій суб'єктів владних повноважень протиправними. *Науково-дослідний інститут публічного права*. 2020. № 342. С. 191–195.
10. Постанова Верховного Суду від 1 лютого 2022 року у справі № 633/328/21. URL: <https://youcontrol.com.ua/ru/catalog/court-document/102894839/>
11. Постанова Верховного Суду від 18 квітня 2022 року у справі № 990/8028/22. URL: <http://iplex.com.ua/doc.php?regnum=103993898&red=10000363548fb41f00a27217813eff6ed9bad1&d=5>
12. Постанова Верховного Суду від 6 лютого 2019 року у справі № 923/921/17. URL: <https://zakononline.com.ua/court-decisions/show/79748259>
13. Постанова Верховного Суду від 15 лютого 2022 року у справі № 458/194/20. URL: <https://youcontrol.com.ua/ru/catalog/court-document/103306034>
14. Постанова Верховного Суду від 14 лютого 2022 року у справі № 646/4738/19. URL: <http://iplex.com.ua/doc.php?regnum=103886443&red=100003f2d8a684e6f8a1c5dd6a2d3dfa5e60e2&d=5>
15. Постанова Верховного Суду від 12 травня 2021 року № 640/11938/20. URL: <https://zakononline.com.ua/court-decisions/show/96833075>